

Cuprins

Abrevieri	XIII
Argumentum	XV
Partea I. Libertatea de exprimare – câmp de aplicare, ingerințe	1
Capitolul I. Câmpul de aplicare al libertății de exprimare	1
Secțiunea 1. Noțiunea de libertate de exprimare.....	1
§1. Particularitățile libertății de exprimare	6
§2. Componentele libertății de exprimare	8
2.1. Libertatea de opinie.....	8
2.2. Libertatea de informare.....	11
2.3. Libertatea de a căuta informații (accesul la informații)	17
2.3.1. Accesul general la informații	18
2.3.2. Accesul jurnaliștilor la informații	22
2.3.3. Accesul la informații în legislația internă și europeană	30
§3. Natura informațiilor și ideilor exprimate	35
3.1. Dezbateră politica.....	38
3.2. Discursul comercial.....	48
3.3. Publicitatea.....	50
3.4. Discursul social periculos	55
Secțiunea a 2-a. Moduri de exprimare	60
§1. Mass-media.....	61
§2. Expresia culturală	71
§3. Expresia fizică	84
Capitolul II. Ingerințe în libertatea de exprimare	87
Secțiunea 1. Noțiunea de ingerință	87
Secțiunea a 2-a. Caracterele generale ale ingerinței.....	91
§1. Ingerința să fie prevăzută de lege	91
1.1. Noțiunea de lege.....	91
1.2. Condițiile pe care trebuie să le întrunească legea.....	93

§2. Ingerința să urmărească un scop legitim.....	94
2.1. Protecția securității naționale, a integrității teritoriale și a siguranței publice	95
2.2. Apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor	97
2.3. Protecția sănătății și a moralei.....	99
2.4. Protecția reputației sau a drepturilor altora	101
2.5. Garantarea autorității și imparțialității puterii judecătorești.....	103
§3. Ingerința să fie necesară într-o societate democratică.....	106
3.1. Sensul expresiei „necesară într-o societate democratică”	106
3.2. Testul necesității în viziunea Curții Europene	109

Partea a II-a. Limitele penale ale libertății de exprimare113

Capitolul I. Infracțiunile de opinie 113

Secțiunea 1. Incriminarea opiniilor.....	113
§1. Noțiunea de opinie.....	113
§2. Infracțiunile de opinie. Origini	115
§3. Conținutul infracțiunilor de opinie	117
Secțiunea a 2-a. Protecția drepturilor și intereselor particularilor.....	118
§1. Judecări de valoare v. afirmații factuale.....	119
§2. Conceptul de „reputație” în jurisprudența CEDO	124
§3. Consecințele protecției directe a reputației.....	127
§4. Legislația penală internă.....	130
4.1. Acte contra demnității	133
4.1.1. Insulta.....	133
4.1.2. Calomnia	140
4.1.3. Proba verității.....	148
Secțiunea a 3-a. Protecția drepturilor și intereselor unor comunități	150
§1. Acte de discriminare.....	150
1.1. Reglementare	150
1.2. Discursul politic român.....	154

1.2.1. Afirmații discriminatorii ale Președintelui.....	155
1.2.2. Afirmații discriminatorii ale Ministrului de Externe	157
1.3. Instigarea la discriminare (art. 317 C.pen.).....	159
1.4. Incitarea la ură sau discriminare (art. 369 NCP).....	164
§2. Acte contra moralei	166
2.1. Ultrajul contra bunelor moravuri și tulburarea ordinii și liniștii publice (art. 321 C.pen.).....	166
2.2. Ultrajul contra bunelor moravuri (art. 375 NCP).....	170
2.3. Răspândirea de materiale obscene (art. 325 C.pen.)	171
2.4. Pornografia infantilă (art. 374 NCP).....	175
§3. Acte care restrâng dreptul la informare	180
3.1. Divulgarea secretului profesional (art. 196 C.pen.)	180
3.2. Divulgarea secretului profesional (art. 227 NCP).....	184
3.3. Divulgarea secretului economic.....	185
3.4. Divulgarea informațiilor secrete de serviciu sau nepublice.....	187
3.5. Divulgarea informațiilor secrete de stat	191
Secțiunea a 4-a. Protecția drepturilor și intereselor statului.....	194
§1. Acte contra autorității legii	194
1.1. Instigarea publică și apologia infracțiunilor (art. 324 C.pen.)	194
1.2. Instigarea publică (art. 368 NCP).....	202
§2. Acte contra simbolurilor statului și ordinii de drept.....	204
2.1. Ofensa adusă unor însemne.....	204
2.2. Acțiuni împotriva ordinii constituționale (art. 166 ¹ C.pen.).....	207
2.3. Acțiuni împotriva ordinii constituționale (art. 397 NCP).....	213

§3. Acte care restrâng dreptul la informare	215
3.1. Comunicarea de informații false (art. 168 ¹ C.pen.).....	215
3.2. Comunicarea de informații false (art. 404 NCP).....	218
3.3. Defetismul	219
3.4. Divulgarea secretului care periclitează siguranța statului (art. 169 C.pen.).....	220
3.5. Divulgarea secretului care periclitează securitatea națională (art. 407 NCP)	225
3.6. Trădarea prin transmitere de secrete (art. 157 C.pen.)	227
3.7. Trădarea prin transmitere de informații secrete de stat (art. 395 NCP).....	231
§4. Acte de propagandă	233
4.1. Propaganda în favoarea statului totalitar	233
4.2. Propaganda pentru război (art. 356 C.pen.).....	238
4.3. Propaganda pentru război (art. 405 NCP)	240
Secțiunea a 5-a. Incriminarea opiniilor în legea specială.....	242
§1. Infrațiunile de opinie din O.U.G. nr. 31/2002.....	242
1.1. Simboluri fasciste, rasiste sau xenofobe (art. 4).....	243
1.1.1. Confecționarea	245
1.1.2. Răspândirea și vânzarea	246
1.1.3. Deținerea în vederea răspândirii sau vânzării	248
1.1.4. Utilizarea în public a simbolurilor	249
1.2. Promovarea cultului unor persoane sau ideologii interzise (art. 5).....	250
1.3. Negaționismul (art. 6)	254
Secțiunea a 6-a. Incriminarea opiniilor în legislația altor state	263
§1. Legislația franceză.....	263
1.1. Revizionismul	263
1.2. Argumente în favoarea incriminării revizionismului	265

1.3. Argumente contra incriminării revizionismului	267
§2. Legislația germană.....	271
Capitolul II. Limitele libertății de exprimare în cadrul procesului penal.....	275
Secțiunea 1. Perspectiva internă. Limitele libertății de exprimare ale participanților în procesul penal.....	275
§1. Inculpatul	275
1.1. Dreptul la prezumția de nevinovăție	276
1.2. Dreptul la o apărare efectivă	278
1.3. Dreptul de a nu se autoincrimina.....	284
1.4. Dreptul de a participa la procedura penală împotriva sa.....	286
1.5. Dreptul la respectarea vieții private	290
§2. Martorul	297
§3. Avocatul	305
3.1. Limite ale pregătirii apărării.....	305
3.2. Limite ale susținerii apărării.....	311
§4. Magistrații.....	316
§5. Alți participanți.....	325
5.1. Sfidarea organelor judiciare	326
5.2. Încălcarea solemnității ședinței	328
Secțiunea a 2-a. Perspectiva externă. Limitele libertății de exprimare prin intervenția mass-media.....	331
§1. Reguli privind mediatizarea procedurilor penale în curs.....	331
§2. Încălcarea regulilor. Expunerea mediatică.....	340
2.1. Publicarea informațiilor din dosar.....	340
2.2. Publicarea unor date confidențiale	346
§3. Declarațiile publice ale reprezentanților statului	352
3.1. Opinii referitoare la procedurile în curs	352
3.2. Opinii referitoare la starea sistemului judiciar	361
§4. Declarațiile publice împotriva reprezentanților statului.....	364
4.1. Critica prin intermediul mass-media	364
4.2. Critica adusă de avocați sau de către părți	370

Concluzii	373
Bibliografie	379
Index.....	395